

Jelenségnaptár

A bolygók járása (május)

Merkúr: Egész hónapban jól látható az esti északnyugati égen. A hónap elején bő egy órával nyugszik a Nap után. 17-én van legnagyobb keleti kitérésben, 22°-ra a Naptól. Ekkor két órával a Nap után nyugszik, ez az esti megfigyelésre legjobb helyzete idén. 20-a után láthatósága lassan romlik, május végén már csak egy órával később nyugszik, mint a Nap.

Vénusz: Este látható a nyugati égen. Láthatósága fokozatosan javul, a hónap elején még majdnem háromnegyed órával nyugszik a Nap után. Ez az érték május végére majdnem másfél órára nő. Fényessége -3,9 magnitúdó, fázisa 0,99-ről 0,95-ra csökken, átmérője 9,8"-ról 10,3"-re nő.

Mars: Előretartó mozgást végez a Gemini csillagképben. Éjfél körül nyugszik, az éjszaka első felében látható a nyugati égen mint vörös fényű égitest. Fényessége 1,5 magnitúdóról 1,7 magnitúdóra, látszó átmérője 4,6"-ról 4,2"-re csökken.

Jupiter: Előretartó mozgást végez az Aquarius csillagképben, de mozgása a hónap második felében fokozatosan lassul. Kora hajnalban kel, hajnalban látható a délkeleti égen mint ragyogó fényű égitest. Fényessége -2,3 magnitúdó, átmérője 39".

Szaturnusz: Kezdetben előretartó, majd 23-ától hátráló mozgást végez a Capricornus csillagképben. Éjfél után kel, az éjszaka második részében figyelhető meg alacsonyan a déli égen. Fényessége 0,6 magnitúdó, átmérője 17".

Uránusz: A hónap legvégén újra kereshető, hajnalban kel. Napkelte előtt a délkeleti ég alján látszik, közel a látóhatárhoz. Előretartó mozgást végez az Aries csillagképben.

Neptunusz: Hajnalban kel. A szürkületben kereshető az Aquarius csillagképben, a délkeleti látóhatár közelében. Előretartó mozgása lassulni kezd.

Kaposvári Zoltán

Együttállások

Május 13-án este (18:55 UT körül) a még erősen világos égen kereshetjük fel a 0,3 magnitúdós, 10 fok magasan tartózkodó Merkúrtól 2,5 fokra lévő, alig 3,3%-os hold-sarlót. Ha igen jó a horizontunk és a légkör átlátszósága, akkor esély lehet a 2 fok magasan a horizont felett „táncoló” Vénusz észrevételére is (derékszögű háromszöget alkot a Merkúrral és a Holddal). A két belső bolygó ezután gyorsan közeledik egymáshoz, két héttel később pedig nagyon szoros együttállásukat észlelhetjük.

Május 28-án 19:13 UT-kor a két égitest 33,8"-re lesz egymástól látható, miközben alig 5 fokkal lesznek a horizont felett. A Merkúr fényessége 1,7, a Vénuszé -3,3 magnitúdó, előbbi valószínűleg nem lesz szabad szemmel megpillantható, de binokulárral mindenképp láthatónak kell lennie.

Snt

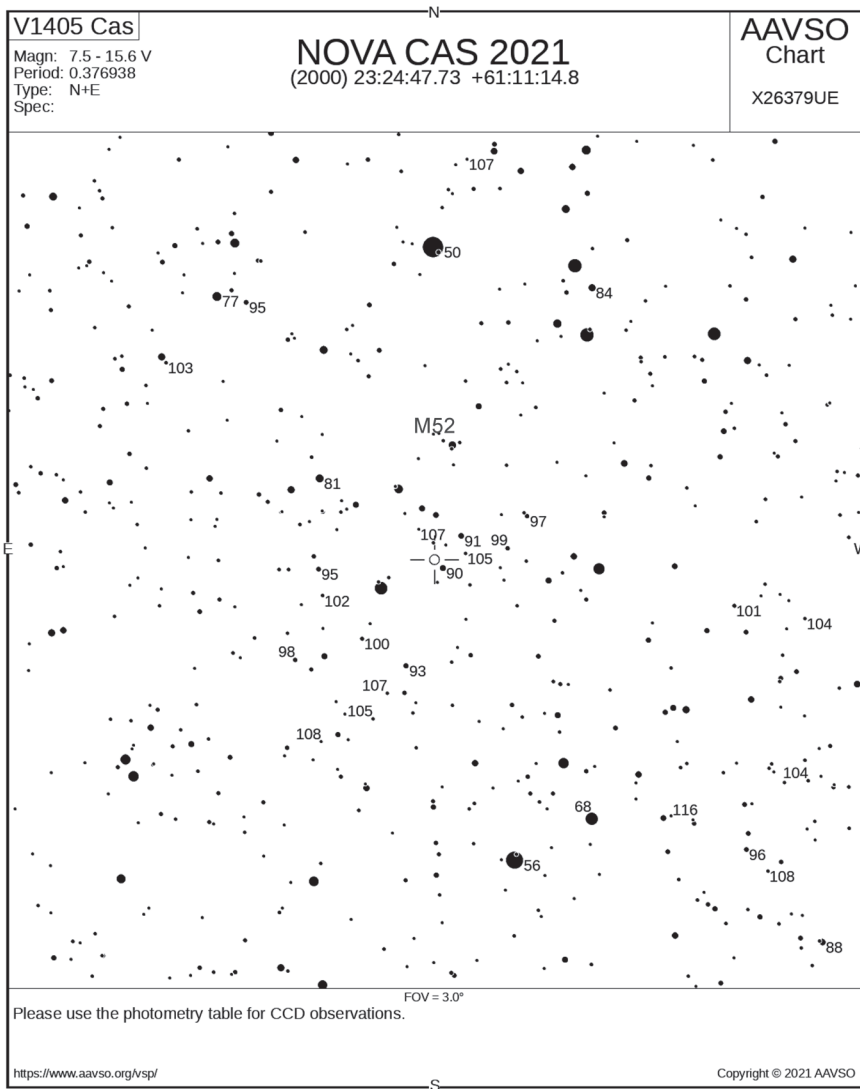
Nova Cassiopeiae 2021

Március 18-án fényes, 9,2 magnitúdós nóvajelöltet észlelt Japánból Nakamura Judzsi, 135 mm-es teleobjektívvel készült CCD-felvételeken. A felfedező által készített korábbi, március 14-i felvételeken semmilyen csillag nem volt látható ezen a pozícióban 13,0 magnitúdós határfényességig.

A későbbi szinképvizsgálatok megerősítették, hogy nóvakitérésről van szó, ezért a csillag megkapta a Nova Cassiopeiae 2021 elnevezést, illetve végleges nevét: V1405 Cassiopeiae. Azonosították a nóva szülőcsillagát is, amely a CzeV3217 W UMa típusú fedési változó.

A Nova Cas 2021-től nincs messze az M52 nyílthalmaz, továbbá az NGC 7635 diffúz köd (Buborék-köd), melyeket rendszeresen fényképezik asztrofotósok. Habár a felfedezést megelőző napokban nem volt túlságosan kedvező az időjárás hazánkban, mégis érdekes lenne utánanézni a felvételek

meteor

között: hátha készült olyan fotó, amelyen a nóa épp felszálló ágon látható.

A Nova Cas 2021 a szórványos hazai észlelések szerint lapzártakor már 7,8 magnitúdós, van rá remény, hogy április-május folyamán is nyomon tudjuk követni fényváltozását kisebb távcsövekkel és nagyobb binokulárokkal.

Mellékelt térképünk az AAVSO térképgeneráló szolgáltatásával készült. A legfényesebb csillag a szabad szemmel is látható, 5,0 magnitúdós 4 Cas. A térképen az M52 helyzetét is jelöltük. Várjuk Olvasóink észleléseit a Változócsillag Szakcsoport oldalán (www.mcse.hu/vcssz/)!

Mzs